

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వరధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాసధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాసధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, అష్టసప్తతితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

అథ అష్టసప్తతితమోఽధ్యాయః

బృహదశ్య ఉవాచ

స మాసముష్య కౌంతేయ భీమమామంత్ర్య నైషధః ।

పురాదల్పపరీవారః జగామ నిషధాన్ ప్రతి ॥ 78-1॥

రథేనైకేన శుభ్రేణ దంతిభిః పరిషోడశై ।

పంచాశద్భిర్హయైశ్చైవ షట్పతైశ్చ పదాతిభిః ॥ 78-2॥

స కంపయన్నివ మహీం త్వరమాణో మహీపతిః ।

ప్రవివేశాథ సంరబ్ధః తరసైవ మహామనాః ॥ 78-3॥

తతః పుష్కరమాసాద్య విరసేనసుతో నలః ।

ఉవాచ దీవ్యావ పునర్బహునిత్తం మయాఙ్జితమ్ ॥ 78-4॥

దమయంతీ చ యచ్ఛాన్యత్ మమ కించన విద్యతే ।

విష వై మమ సన్న్యాసః తవ రాజ్యంతు పుష్కర ॥ 78-5॥

పునః ప్రవర్తతాం ద్యూతమ్ ఇతి మే నిశ్చితా మతిః ।

ఏకపాణేన భద్రం తే ప్రాణయోశ్చ పణావహే ॥ 78-6॥

జిత్వా పరస్వమాహృత్య రాజ్యం వా యది వా వసు ।

ప్రతిపాణః ప్రదాతవ్యః పరమో ధర్మ ఉచ్యతే ॥ 78-7॥

న చేద్ వాంఛసి త్వం ద్యూతం యుద్ధద్యూతం ప్రవర్తతామ్ ।

ద్వైరథేనాస్తు వై శాంతిః తవ వా మమ వా నృప ॥ 78-8॥

వంశభోజ్యమిదం రాజ్యమ్ అర్థితవ్యం యథా తథా ।

యేన కేనాప్యపాయేన వృద్ధానామితి శాసనమ్ ॥ 78-9॥

ద్వయో రేకతరే బుద్ధిః క్రియతామద్య పుష్కర ।

కైతవేనాక్షవత్యాం తు యుద్ధే వా నామ్యతాం ధనుః ॥ 78-10॥

నైషధేనైవముక్తుస్తు పుష్కరః ప్రహసన్నివ ।

ధ్రువనూత్మజయం మత్వా ప్రత్యాహ పృథివీపతిమ్ ॥ 78-11॥

దిష్ట్యా త్వయార్జితం నిత్యం ప్రతిపాణాయ నైషధ ।

దిష్ట్యా చ దుష్కృతం కర్మ దమయంత్యాః క్షయం గతమ్ ॥ 78-12॥

దిష్ట్యా చ ధ్రియసే రాజన్ సదారోఽద్య మహాభుజ ।

ధనేనానేన వై ఖైమీ జితేన సమలంకృతా ॥ 78-13॥

మాముపస్థాస్యతి వ్యక్తం దివి శక్రమివాప్సరాః ।

నిత్యశో హి స్మరామి త్వాం ప్రతీక్షేఽపి చ నైషధ ॥ 78-14॥

దేవనే న మమ ప్రీతిః న భవత్యసుహృద్గణైః ।

జిత్వా త్వద్య వరారోహం దమయంతీమనిందితామ్ ॥ 78-15॥

కృతకృత్యో భవిష్యామి సా హి మే నిత్యశో హృది ।

శ్రుత్వా తు తస్య తా వాచః బహ్వాబద్ధప్రలాపినః ॥ 78-16॥

ఇయేష స శిరశ్చేత్తుం ఖడ్గేన కుపితో నలః ।

స్మయంస్తు రోషతామ్రాక్షః తమువాచ నలో నృపః ॥ 78-17॥

పణావః కిం వ్యాహరసే జితో న వ్యాహరిష్యసి ।

తతః ప్రావర్తత ద్యూతం పుష్కరస్య నలస్య చ ॥ 78-18॥

ఏకపాణేన వీరేణ నలేన స పరాజితః ।

స రత్నకోశనిచయైః ప్రాణేన పణితో ఽపి చ ॥ 78-19॥

జిత్వా చ పుష్కరం రాజా ప్రహసన్నిదమబ్రవీత్ ।

మమ సర్వమిదం రాజ్యమ్ అవ్యగ్రం హతకంటకమ్ ॥ 78-20॥

వైదర్భీ న త్వయా శక్యా రాజాపసద విక్షితుమ్ ।

తస్యాస్త్వం సపరీవారః మూఢ దాసత్వమాగతః ॥ 78-21॥

న త్వయా తత్ కృతం కర్మ యేనాహం విజితః పురా ।
కలినా తత్ కృతం కర్మ త్వం చ మూఢ న బుధ్యసే ॥ 78-22॥

నాహం పరకృతం దోషం త్వయ్యాధాస్యే కథంచన ।
యథాసుఖం వై జీవ త్వం ప్రాణానవ సృజాజామితే ॥ 78-23॥

తథైవ సర్వసంభారం స్వమంశం వితరామి తే ।
తథైవ చ మమ ప్రీతిః త్వయి వీర న సంశయః ॥ 78-24॥

సాహార్ద్రం చాపి మే త్వత్తః న కదాచిత్ ప్రహాస్యతి ।
పుష్కర త్వం హి మే భ్రాతా సంజీవ శరదః శతమ్ ॥ 78-25॥

వినం నలః సాంత్యయిత్వా భ్రాతరం సత్యవిక్రమః ।
స్వపురం ప్రేషయామాస పరిష్వజ్య పునః పునః ॥ 78-26॥

సాంత్వితో నైషధేనైవం పుష్కరః ప్రత్యువాచ తమ్ ।
పుణ్యశ్లోకం తదా రాజన్ అభివాద్య కృతాంజలిః ॥ 78-27॥

కీర్తిరస్తు తవాక్షయ్యా జీవ వర్షశతం సుఖీ ।
యో మే వితరసి ప్రాణాన్ అధిస్థానం చ పార్థివ ॥ 78-28॥

స తథా సత్కృతో రాజ్ఞా మాసముష్య తదా నృపః ।
ప్రయయౌ పుష్కరో హృష్టః స్వపురం స్వజనావృతః ॥ 78-29॥

మహత్యా సేనయా సార్ద్రం వినీతైః పరిచారకైః ।
భ్రాజమాన ఇవాదిత్యః వపుషో పురుషర్షభ ॥ 78-30॥

ప్రస్థాప్య పుష్కరం రాజా విత్తవంతమనామయమ్ ।
ప్రవివేశ పురం శ్రీమాన్ అత్యర్థముపశోభితామ్ ॥ 78-31॥

ప్రవిశ్య సాంత్యయామాస పౌరాంశ్చ నిషధాధిపః ।
పౌరా జానపదాశ్చాపి సంప్రహృష్టతనూరుహాః ॥ 78-32॥

ఊచుః ప్రాంజలయః సర్వే సామాత్యప్రముఖా జనాః ।

అద్య స్మ నిర్ఘ్నతా రాజన్ పురే జనపదేఽపి చ ।

ఉపాసితుం పునః ప్రాప్తా దేవా ఇవ శతక్రతుమ్ ॥

॥78-33॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత నలోపాఖ్యానపర్వణి

పుష్కరపరాభవపూర్వకం రాజ్యప్రత్యానయనే అష్టసప్తతితమోఽధ్యాయః ॥78॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

